

ΜΕ ΤΗΝ ευκαιρία του Προϋπολογισμού για το 1986 λίγες απλές σκέψεις είναι ίσως επίκαιρες. Και ο πιο άρτιος, συνεπής, και επιμελημένος Προϋπολογισμός, από τη φύση των πραγμάτων, καθώς αποτελεί την πιο εκτεταμένη επίσημη καταγραφή στόχων, προβλέψεων, και μέσων παρέχει σχεδόν πάντοτε πολλά περιώρια για άσκηση σοβαρής κριτικής της οικονομικής πολιτικής, διαπίστωση τυχόν ασυνεπειών της και διατύπωση επιφυλάξεων και ερωτημάτων.

Η προσφυγή λοιπόν από ορισμένους σε ρητορικές κοινοτοπίες, η αναφορά τους στην ερειπιολογία και η υβριστική παρά αναλυτική διάθεση («Προϋπολογισμός απάτης και στείροτητας») υποδηλώνουν τουλάχιστον αδιαφορία και αδυναμία για υπεύθυνη εκτίμηση των οικονομικών συμφερόντων του λαού μας.

Ο Προϋπολογισμός σε στιγμές βαθιάς οικονομικής κρίσης και γενικότερης σύγχυσης δεν προσφέρεται για ευκαιριακή αποκόμηση μικροοικονομικών ωφελειών. Απεναντίας θα 'πρεπε να γίνεται πεδίο για κάποιες συναινετικές προσεγγίσεις.

Κριτική του Προϋπολογισμού, και ιδιαίτερα καθόσον αφορά την σύνθεση των εσόδων, τη συμπίεση των δαπανών και το βαθμό ασφαλείας των προβλέψεων για ορισμένα έσοδα, θα διατυπωθεί σε άλλο κείμενο. Στο σημερινό θα σημειώσω μόνο μια γενικότερη παρατήρηση και μια ευρύτερη διάσταση.

ΣΤΟΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟ του 1986 το έλλειμμά του μειώνεται κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Προβλέπεται μείωση σε πραγματικές τιμές του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, και των επενδύσεων των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών και μείωση των διαχειριστικών ελλειμμάτων τους. Συγκεκριμένα το έλλειμμα των τελευταίων προβλέπεται να μειωθεί από 134 δισεκατομμύρια δρχ. σε 101 δισεκατομμύρια δρχ. ή από 3% του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος σε 1,9%, δηλαδή μια μείωση κατά 24,6% ή 38% όταν αφαιρεθεί ο πληθωρισμός.

Είναι δυνατόν να υποστηρίξει κανείς, αν θέλει, ότι η μείωση αυτή θα όφειλε να ήταν μεγαλύτερη και τραχύτερη. Η αλήθεια όμως είναι ότι και οι τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες αποτελούν μια σημαντική και ασφαλώς επώδυνη κίνηση προς την ορθή κατεύθυνση. Η μείωση αυτή συμβάλλει στη μερική εκτόνωση των πληθωριστικών πιέσεων και την ορθολογικότερη χρήση των εθνικών πόρων. Γι' αυτή τη μείωση χρειάστηκε αποφασιστικότητα που σπάνια σημειώνεται στην πολιτική πράξη.

Σταθεροποίηση της οικονομίας

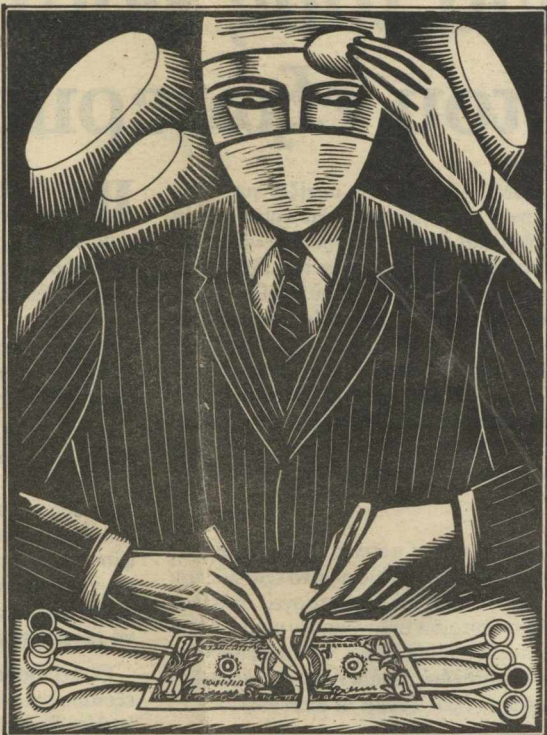
ΕΙΝΑΙ ΙΣΩΣ μια ένδειξη για τη σοβαρότητα με την οποία αντιμετωπίζεται η ανάγκη για σταθεροποίηση της οικονομίας. Αυτή η ανάγκη θα εξυπηρετηθεί ακόμα καλύτερα μάλιστα αν κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού του 1986 ορισμένες δημόσιες δαπάνες συμπεσθούν οκνηρότερα, ώστε η τελική μείωση του ελλείμματος να ξεπεράσει τις 4 μονάδες. Τεχνικώς αυτό δεν είναι ούτε ακατόρθωτο ούτε θα δημιουργήσει περισσότερες τριβές απ' αυτές που ήδη λειτουργούν. Τα δημόσια ελλείμματα που έχουν ογκωθεί απειλητικά πρέπει να μειωθούν δραματικά και τελικά να ελαχιστοποιηθούν. Η προσπάθεια για εξυγίανση και σταθεροποίηση της οικονομίας όπως άρχισε με τα οικονομικά μέτρα της 11ης Οκτωβρίου συμπληρώνεται με τις τελευταίες αναπροσαρμογές στις τιμές των καυσίμων και άλλων ειδών. Πρέπει όμως να ολοκληρωθεί με καθιέρωση πιο ρεαλιστικών τιμών των υπηρεσιών από δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς, και από μια επιλεκτική απελευθέρωση της αγοράς τουλάχιστον από τους πιο αναποτελεσματικούς, αείρους και αντικαταγωγικούς αγορανομικούς ελέγχους.

ΑΝΑΝΤΙΡΡΗΤΑ το κεντρικό πρόβλημα για την οικονομία μας είναι πώς και πότε αυτή θα δοθεί σε μια ανοδική, σχεδόν αυτόματη, αυτοκαθαριζόμενη τροχιά ανάπτυξης. Τα σταθεροποιητικά μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση προ εβδομάδων και ο Προϋπολογισμός θα κριθούν κατά κύριο λόγο από το αν διευκολύνουν την οικονομία προς αυτή την πορεία. Άλλωστε το κοινωνικό κόστος και τα οικονομικά δάρη που συνεπάγονται τα σταθεροποιητικά μέτρα έτσι μόνο αποκτούν νόημα και γίνονται αποδεκτά από την πλειοψηφία των εργαζομένων.

Αλλά, για να τονισθεί πάλι, καμιά αναπτυξιακή πολιτική δεν είναι

Πληθωρισμός και ανάπτυξη

Του Αδαμάντιου Πεπελάση



Οι παράγοντες που συμβάλλουν στην υπέρμετρη αύξηση των χρηματικών μέσων σε σχέση με την παραγωγή πρέπει να περιορισθούν δραστικά

δυνατόν να προχωρήσει πέρα από ένα σημείο αν στο μεταξύ δεν έχει τεθεί σε εφαρμογή μια ανστηρή σταθεροποιητική πολιτική. Και πάνω απ' όλα αν στο μεταξύ δεν έχουμε ξεκαθαρίσει τις προτεραιότητές μας: πρωταρχική μέσα σ' αυτές είναι τώρα η τιθάσευση του πληθωρισμού.

Αφήνοντας κατά μέρος ταυτολογίες, κοινοτοπίες και ευχές και αντιμετωπίζοντας τα πράγματα όπως είναι θα πρέπει να δεχθούμε ότι αν προηγουμένως δεν περιορισθεί δραστικά ο πληθωρισμός, η ανταγωνιστικότητά μας δεν θα μπορέσει να βελτιωθεί κατά τρόπο αποτελεσματικό. Για πολύ καιρό δυστυχώς η Ελλάδα φαίνεται να είναι στις τελευταίες θέσεις σ' ό,τι αφορά τη διεθνή ανταγωνιστικότητά της. Όπως είχα σημειώσει στο «Βήμα» στις 15 Σεπτεμβρίου 1985 σύμφωνα με τα στοιχεία του έγκυρου «Γιουροπλιαν Μάνατζμεντ Φόρουμ» κρατούμε την τελευταία θέση στον κατάλογο των χωρών του ΟΟΣΑ. Υπολειπόμεθα της Τουρκίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας.. Υπολειπόμεθα όλων των χωρών του Τρίτου Κόσμου. Η βαθμολογία μας είναι 30 μονάδες, ενώ της Τουρκίας είναι 42 και για να εκτιμήσουμε τη μεγάλη μας απόσταση η Ιαπωνία βαθμολογείται με 71 μονάδες! («Οικ. Ταχ.», 23.5.85, Τ. Κοκκορέας).

Ο ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ συνδέεται, βέβαια, με κοινωνικές, ιστορικές, πολιτικές και άλλες συνθήκες, εκδηλώνεται όμως, κυρίως, ως νομοματικό φαινόμενο. Σ' ένα οικονομικό περιβάλλον, όπου οι επιχειρήσεις, μικρές ή μεγάλες, είναι αναγκασμένες να δρουν κάτω από

συνθήκες υψηλού πληθωρισμού, ενώ οι ξένοι ανταγωνιστές κινούνται μέσα σε σχετικά σταθερό περιβάλλον, τότε πρωταρχικός στόχος είναι η διαμόρφωση ευνοϊκότερου κόστους των προϊόντων μας.

Μ' άλλα λόγια, χρειάζεται ν' αλλάξει και να εξυγιανθεί η διάρθρωση του κόστους. Όπως από χρόνια λειτουργεί η οικονομία μας, ένα μεγάλο ποσοστό πληθωρισμού υπεισέρχεται στη διαμόρφωση αυτού του κόστους, με αποτέλεσμα να συμπίπτει η συμμετοχή των άλλων παραγόντων. Για να προκύψει ανακούφιση στις πραγματικές αμοιβές όλων των συντελεστών της παραγωγής, και της εργασίας και του κεφαλαίου, πρέπει να μειωθεί η συμμετοχή του πληθωρισμού στη διαμόρφωση του κόστους των ελληνικών προϊόντων, είτε αυτά παράγονται για εξαγωγή είτε για την εσωτερική αγορά. Πώς είναι δυνατόν τα προϊόντα μας να είναι ανταγωνιστικά π.χ. μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η οποία απορροφά το 65% περίπου των εξαγωγών μας, όταν τα επίπεδα πληθωρισμού της οικονομίας μας και των ευρωπαϊκών κοινοτήτων είναι σε τέτοια απόσταση το ένα από τα άλλα;

Όλοι οι παράγοντες, επομένως, που συμβάλλουν και στην υπέρμετρη αύξηση των χρηματικών μέσων σε σχέση με την παραγωγή πρέπει να περιορισθούν δραστικά, καθώς μάλιστα οι επιπτώσεις από την αύξηση αυτών των χρηματικών μέσων πλανώνται στον οικονομικό ορίζοντα, συνήθως επί 18 ή και περισσότερους μήνες. Τέτοιες απόψεις είναι για καιρό τώρα το αντικείμενο σοβαρών προβληματισμών σ' όλη την Ευρώπη ανάμεσα σε ειδικούς, πολιτικούς και το ευρύτερο κοινό.

Αποκλιμάκωση του πληθωρισμού

Η ΑΠΟΚΛΙΜΑΚΩΣΗ λοιπόν του πληθωρισμού θα ανοίξει τον δρόμο για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Τα συγκοινωνούντα δοχεία θα λειτουργήσουν. Αύξηση των πραγματικών αμοιβών της εργασίας και των κερδών. Αυτά με την κατάλληλη φορολογική «ράβδο» θα οδηγήσουν στη διεύρυνση της αυτοχρηματοδότησης, την ενδυνάμωση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας, σε μεγαλύτερες εξαγωγές, σε ανακούφιση του εμπορικού ισοζυγίου, δημιουργία ευνοϊκότερου κλίματος για κίνηση κεφαλαίων κ.λπ. κ.λπ. Θα δημιουργηθεί δηλαδή ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο και προσδοκίες θα διαπλάθονται και προβλέψεις θα γίνονται.

Αν ξεφύγουμε από τους συνηθισμένους αφορισμούς και τις ανοήσιμες ευχές, νομίζω ότι φθάσαμε στο σημείο όπου πρέπει να διερευνήσουμε με προσοχή και χωρίς προκαταλήψεις και να εφαρμόσουμε μια πιο ξεκάθαρη φορολογική πολιτική που θα «ευνοεί» κέρδη που κατευθύνονται στην αυτοχρηματοδότηση για ανανεωτικές παραγωγικές δραστηριότητες και θα τιμωρούν παρασιτικές δραστηριότητες και στείρα κέρδη που στρέφονται έξω από την παραγωγή και την ανανέωσή της.

Ετσι η καταπολέμηση του πληθωρισμού γίνεται ο κεντρικός στόχος από την επιτυχία του οποίου θα καθορισθεί η επιτυχία των άλλων πρωταρχικών επιδιώξεων που όλες μαζί συνθέτουν την πορεία προς την ανάπτυξη της οικονομίας μας.

ΤΑ ΜΕΤΡΑ που πάρθηκαν, ο Προϋπολογισμός του 1986 και η αναπτυξιακή πολιτική που τελικά θα εφαρμοσθεί, πρέπει όλα να συνεκτιμηθούν μέσα σ' αυτό το ευρύτερο πλαίσιο. Και είναι ίσως κάπως εξωπραγματική η άποψη ότι ο καλύτερος δρόμος για την ανόρθωση της οικονομίας μας θα ήταν μάλλον μια ευρεία μετωπική επιθετική αναπτυξιακή πολιτική. Οι υποθέσεις που οδηγούν στη διαμόρφωση μιας τέτοιας άποψης ίσως να μην είναι πλήρεις και να μην είναι παρούσες στη σημερινή ελληνική περίπτωση. Πρέπει επομένως να περάσουμε κατ' ανάγκη από την επώδυνη φάση μιας εξυγιαντικής σταθεροποίησης της οικονομίας που περιλαμβάνει τον δραστικό περιορισμό του πληθωρισμού.

Τέλος, καθώς παρατηρεί κανείς με αντικειμενική απόσταση τι συνέβη σ' αυτό τον τόπο τις τελευταίες έξι - επτά εβδομάδες είναι θλιβερό να σημειώνει ότι η μανιακή αντίδραση ορισμένων κύκλων για τα οικονομικά μέτρα προσπάθησε να συσκοτίσει την ουσία του οικονομικού μας προβλήματος και να αποκόψει τι πράγματι εξυπηρετεί και τι πράγματα μπορεί να δώσει την οικονομία του λαού μας. Έτσι η ευθύνη όλων όσων δεβαίως την αισθάνονται γίνεται ακόμη μεγαλύτερη για μια ήρεμη νηφάλια αντιμετώπιση της αδήριτης πραγματικότητας.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το ΑΚΡΟΝ ανοίγει ένα νέο κατάστημα στο υπερσύγχρονο αγοραστικό περιβάλλον του DOMUS CENTER στο Ψυχικό, (Λ. Κηφισίας 180). Σας προσκαλούμε λοιπόν, από τη Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου, να θαυμάσετε την εκπληκτική ποικιλία, το φινό γούστο και την ασυναγώνιστη ποιότητα, που χαρακτηρίζει όλα μας τα καταστήματα. Είμαστε σίγουροι, ότι, αν έρθετε θα... μείνετε για πολλές ώρες!



ΑΚΡΟΝ
DOMUS CENTER, ΚΗΦΙΣΙΑΣ 180, ΨΥΧΙΚΟ

